

MUPY Newsletter

จุดสารคณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ฉบับที่ 27 กันยายน-ธันวาคม 2562

นอนไม่หลับ...อาจเกิดจากยา (หน้า 3)

เภสัชมหิดลเข้าร่วมการประชุม
วิชาการนานาชาติ
The 3rd ASEAN
PharmNET 2019
(หน้า 12-13)

กระชายดำ
กับสมรรถภาพทางเพศชาย
(หน้า 14-15)

พิธีปฐมนิเทศนิสิตศึกษาเภสัชศาสตร์
ชั้นปีที่ 1 (Rx51)
และพิธีผูกเนคไทด์-โบว์ไทด์
ประจำปีการศึกษา 2562
(หน้า 6)

นิทรรศการผลงานนักศึกษา วิชาเลือกเสรี
ภายใต้โครงการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อการ
เปลี่ยนแปลง ประจำปีการศึกษา 2562
(หน้า 7)

ไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ 2019
กับแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อโรค
(หน้า 4-5)

แนะนำ-ติชม

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
447 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-644-8679-81 โทรสาร 02-354-4326

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา/บรรณาธิการ คณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์
กองบรรณาธิการ งานวิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์ที่ บจก.วิสด้า อินเตอร์ปริ้นท์

EDITOR TALK

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่านค่ะ พบกับ “จุลสารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล” อีกเช่นเคยค่ะ ซึ่งในฉบับนี้ ทางคณะฯ ได้รวบรวมกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งสาระและความรู้มามอบให้แก่ทุกท่าน อาทิ “ไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ 2019 กับ แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อโรค” และ “นอนไม่หลับ... อาจเกิดจากยา” ในคอลัมน์ Drug Tips รวมทั้ง “กระชายดำกับสมรรถภาพทางเพศชาย” ในคอลัมน์ Herb for Health ค่ะ นอกจากนี้ ท่านยังสามารถติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่างๆ ของเภสัชมหิดลได้ในฉบับนี้ด้วยค่ะ

รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง
รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์

MUPY GOOD NEWS

โดยทองบรรณาธิการ

รางวัล Innovative Idea Competition

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอแสดงความยินดีกับ นายธิดอนันต์ กุลศิริรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเภสัชการ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งได้รับรางวัลที่ 3 Innovative Idea Competition จากการนำเสนอผลงานทั้งประเภท Poster Presentation และ Oral Presentation ในการประชุมสมาคมนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น (“Thai Students” Association in Japan under the Royal Patronage: TSAJ) เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2562 ณ Tokyo International Conference Hall กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

รางวัลเภสัชกรดีเด่น ประจำปี 2562

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอแสดงความยินดีกับ รศ.ดร.ภก.สาธิต พุทธิพิพัฒน์ขจร หัวหน้าภาควิชาเภสัชอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับรางวัล “เภสัชกรดีเด่น” ประจำปี 2562 สาขาเภสัชกรรมด้านวิจัยและนวัตกรรม จากเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในโอกาสที่ รศ.ดร.ภญ.สุวิธนา จุฬาวัดนทล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมมอบดอกไม้แสดงความยินดีในพิธีมอบรางวัลดังกล่าว ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ในงานราตรีเภสัชกรรม การประชุมเภสัชกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค นอกจากนี้ คณะฯ ขอร่วมแสดงความยินดีกับศิษย์เก่าที่ได้รับรางวัล ได้แก่ 1) ภก.วรวิทย์ กิตติวงศ์สุนทร ศิษย์เก่ารุ่น 8 ได้รับรางวัลเภสัชกรดีเด่น สาขาคู่มือครองผู้บริโภคร 2) ภญ.จันทิมา โยธาพิทักษ์ ศิษย์เก่ารุ่น 16 ได้รับรางวัลเภสัชกรดีเด่น สาขาเภสัชกรรมโรงพยาบาล และ 3) ภญ.ชนากิตต์ อิมบำรุง ศิษย์เก่ารุ่น 26 ได้รับรางวัลเภสัชกรดีเด่น สาขาเภสัชกรรมชุมชน

รางวัลทุนวิจัย BRAND'S Health Research Awards 2019

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอแสดงความยินดีกับ รศ.ดร.ภญ.ดวงดาว ฉันทศาสตร์ สังกัดภาควิชาเภสัชกรรม ในโอกาสที่ได้รับรางวัลทุนวิจัย BRAND'S Health Research Awards 2019 จาก มูลนิธิแบรนด์เฮลท์เพื่อการวิจัยสุขภาพของคนไทย และ บริษัท แบรนด์ ซันโทรี่ (ประเทศไทย) จำกัด ในหัวข้อวิจัยเรื่อง “ไอออนโทโพรซิสสำหรับนำส่งยาพรามิเพกซอลผ่านผิวหนังเพื่อรักษาโรคพาร์กินสัน (Iontophoresis of pramipexole transdermal delivery for the treatment of Parkinson's disease)” โดย รศ.ดร.ภญ.ดวงดาว ฉันทศาสตร์ ได้รับพระราชทานโล่รางวัลจากผู้แทนพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี กรมหมื่นสุทธนารีนาถ พร้อมรางวัลทุนวิจัยดังกล่าว เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เวลา 11.00 น. ณ ห้องสยามมกุฎราชกุมาร อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย

รางวัล Best Poster Presentation Award

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอแสดงความยินดีกับ ผศ.ดร.ภก.กฤษณ์ ธิรพันธุ์เมธี สังกัดภาควิชาจุลชีววิทยา ในโอกาสที่ได้รับรางวัล Best Poster Presentation Award สาขา Pharmaceutical Chemistry and Pharmaceutical Biotechnology (PPCP) จากการนำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง Anti-inflammatory activity of Schizophyllum commune extracts ในการประชุมวิชาการนานาชาติ The 6th ICPAPS – The 3rd ASEAN PharmNET 2019 ระหว่างวันที่ 14-15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ เมืองยอกยการตา ประเทศอินโดนีเซีย

2

จุลสารคณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

นอนไม่หลับ... อาจเกิดจากยา

อ.ดร.ภก.สุรศักดิ์ วิชัยโย

ภาคิวิชาเภสัชวิทยา คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการนอนหลับอย่างเพียงพอ นั้น ทำให้ร่างกายรู้สึกสดชื่น อารมณ์แจ่มใส และพร้อมสำหรับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ วัน ซึ่งในวัยผู้ใหญ่โดยเฉลี่ยควรนอนหลับประมาณวันละ 7-8 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม มีผู้คนจำนวนมากไม่น้อยที่พบกับปัญหาการนอนไม่หลับ ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การเดินทางข้ามทวีป (ที่เรียกว่า jet lag) หรือ เกิดจากความเครียดหรือโรคต่างๆ เป็นต้น ทำให้ตื่นเช้ามาด้วยอารมณ์หงุดหงิดและไม่มีสมาธิในการทำงาน นอกจากนี้ การนอนไม่หลับอาจเกิดจากยาซึ่งหลายคนอาจไม่ทราบ ในบทความนี้จึงได้นำเสนอตัวอย่างยาที่มีโอกาสทำให้นอนไม่หลับ เพื่อให้ผู้ป่วยได้สังเกตตัวเองขณะกำลังใช้ยาเหล่านี้

ยาอะไรบ้างที่อาจทำให้นอนไม่หลับ

เนื่องจากการนอนหลับถูกควบคุมด้วยสมอง เช่น สมองมีการหลั่งสารต่างๆ เพื่อทำให้รู้สึกง่วง เป็นต้น ดังนั้น ยาที่อาจทำให้นอนไม่หลับส่วนใหญ่จะต้องผ่านเข้าไปในสมองแล้วส่งผลกระทบต่อกระบวนการดังกล่าว เช่น ยาที่มีฤทธิ์กระตุ้นสมองโดยเพิ่มการทำงานของสารสื่อประสาทที่เกี่ยวข้องกับการตื่นตัว หรือยาอาจลดการทำงานของสารสื่อประสาทที่ช่วยให้หลับ เป็นต้น ซึ่งมักเป็นยาที่ใช้รักษาโรคทางระบบประสาทและจิตเวช นอกจากนี้ ยากลุ่มอื่นๆ เช่น ยาแก้คัดจมูก หรือยาฆ่าเชื้อบางชนิด ก็อาจทำให้เกิดอาการนี้ได้เช่นกัน ดังแสดงในตาราง ซึ่งผู้ป่วยสามารถตรวจสอบชื่อยาเหล่านี้บนแผงยาหรือฉลากยาด้วยตัวเอง

ตารางแสดงตัวอย่างยาที่อาจทำให้นอนไม่หลับ

กลุ่มยา	ตัวอย่างยา
ยาแก้คัดจมูก	Pseudoephedrine, Phenylephrine
ยารักษาโรคหืด	Salbutamol, Theophylline
ยารักษาอาการปัสสาวะเล็ด/กลั้นปัสสาวะไม่อยู่	Oxybutynin, Tolterodine, Fesoterodine, Propiverine Solifenacin, Darifenacin
ยารักษาโรคซึมเศร้า	Fluoxetine, Paroxetine, Escitalopram Venlafaxine, Duloxetine, Reboxetine
ยารักษาโรคสมาธิสั้น	Methylphenidate, Atomoxetine
ยารักษาโรคทางจิต	Aripiprazole, Asenapine Risperidone (เช่น ชนิดฉีดที่ออกฤทธิ์นาน) Paliperidone
ยากันชัก	Lamotrigine, Levetiracetam, Topiramate
ยารักษาโรคสมองเสื่อม (Alzheimer)	Donepezil
ยารักษาโรคพาร์กินสัน (Parkinson)	L-dopa, Pergolide
ยาฆ่าเชื้อแบคทีเรีย	Ciprofloxacin, Levofloxacin, Moxifloxacin Gemifloxacin, Sparfloxacin
ยาด้านเชื้อไวรัส	Efavirenz, Emtricitabine
ยาอื่นๆ	— ยาด้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ เช่น celecoxib — ยาสเตียรอยด์ชนิดรับประทานหรือยาฉีด เช่น prednisolone — แผ่นแปะ nicotine สำหรับช่วยเลิกบุหรี่

ทำอย่างไรเมื่อสงสัยว่านอนไม่หลับจากยา

หากสงสัยว่ายาที่กำลังใช้อยู่เป็นสาเหตุให้นอนไม่หลับ ควรปรึกษาแพทย์ที่สั่งจ่ายยา หรือเภสัชกรจากโรงพยาบาลที่ได้รับยา หรือเภสัชกรประจำร้านยาใกล้บ้าน เพื่อช่วยประเมินว่าอาจเกิดจากยาจริงหรือไม่ ซึ่งหากพบว่าเกิดจากยา แพทย์อาจปรับดัดดังนี้

- ปรับลดขนาดยา
- เปลี่ยนเวลารับประทานยา เช่น เปลี่ยนเป็นช่วงเช้า
- เปลี่ยนเป็นยาชนิดอื่น
- ให้ยาช่วยหลับ ในบางกรณี

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะพบว่ายาที่กำลังใช้เป็นยาที่อาจทำให้นอนไม่หลับก็ไม่ควรตื่นตระหนกหรือระแวง เพราะอาการนอนไม่หลับจากยาเหล่านี้ไม่ได้เกิดกับทุกคน และไม่ควรปรับเปลี่ยนยาด้วยตนเอง นอกจากนี้ ไม่ควรนำยาเหล่านี้มาใช้แก้ง่วง ซึ่งถือเป็นการใช้ยาในทางที่ผิดจนอาจได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต

เอกสารอ้างอิง

1. Van Gastel A. Drug-Induced Insomnia and Excessive Sleepiness. *Sleep Medicine Clinics*. 2018;13(2):147-159.
2. Wichniak A, Wierzbicka A, Wal?cka M, Jernajczyk W. Effects of Antidepressants on Sleep. *Current Psychiatry Reports*. 2017;19(9).
3. Sangal R, Owens J, Allen A, Sutton V, Schuh K, Kelsey D. Effects of Atomoxetine and Methylphenidate on Sleep in Children With ADHD. *Sleep*. 2006;29(12):1573-1585.
4. Foral P, Knezevich J, Dewan N, Malesker M. Medication-Induced Sleep Disturbances. *The Consultant Pharmacist*. 2011;26(6):414-425.
5. MaLangu N. Drugs Inducing Insomnia as an Adverse Effect [Internet]. *Cdn.intechopen.com*. 2012 [cited 6 October 2019]. Available from: http://cdn.intechopen.com/pdfs/32270/InTech-Drugs_inducing_insomnia_as_an_adverse_effect.pdf
6. Eddy M, Walbroehl G. Insomnia [Internet]. *Aafp.org*. 2019 [cited 6 October 2019]. Available from: <https://www.aafp.org/aafp/1999/0401/p1911.html>

แหล่งที่มา: <https://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/470/>

ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 กับ แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อโรค

รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ. ดวงดาว ฉันทศาสตร์
ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภก. จตุรงค์ ประเทืองเดชกุล
ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จากสถานการณ์ปัจจุบัน เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019, COVID-2019) ที่มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา SARS-CoV-2 ซึ่งระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน จากนั้นแพร่ระบาดไปหลายพื้นที่ในประเทศจีนและประเทศอื่นๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย การติดเชื้อไวรัสดังกล่าวในระบบทางเดินหายใจส่งผลให้เกิดโรคปอดอักเสบและพบรายงานผู้ป่วยเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้ ทำให้ประชาชนตื่นตัวในด้านการดูแลสุขภาพเบื้องต้น รับประทานอาหาร กระทั่งวงสาธารณสุขแนะนำให้ประชาชนยึดหลัก “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ สร้างสุขอนามัยที่ดี” นั่นคือ การล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างถูกวิธีนับเป็นวิธีการทำความสะอาดที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตามการทำงานนอกบ้าน การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ และกิจกรรมต่างๆ ในสถานที่สาธารณะ วิธีการล้างมือดังกล่าวอาจไม่สะดวก ดังนั้นการใช้แอลกอฮอล์เจลหรือแอลกอฮอล์สเปรย์ทำความสะอาดมือ เป็นทางเลือกในกรณีที่ไม่สามารถล้างมือได้เพื่อลดความเสี่ยงของการติดเชื้อโรคจากการหยิบจับและสัมผัสได้

แอลกอฮอล์ที่ใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคโดยทั่วไปมีกี่ชนิด?

แอลกอฮอล์ที่ใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคโดยทั่วไปมี 2 ชนิด คือ เอทิลแอลกอฮอล์ (ethyl alcohol) และไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์ (isopropyl alcohol) แอลกอฮอล์ทั้ง 2 ชนิดเป็นของเหลวใส ไม่มีสี ระเหยได้ง่าย ที่อุณหภูมิห้อง แอลกอฮอล์มีฤทธิ์ในการทำละลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อวัณโรค เชื้อรา และเชื้อไวรัส แต่ไม่สามารถทำลายสปอร์ของเชื้อแบคทีเรียได้ แอลกอฮอล์จัดเป็นสารฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพแต่ฤทธิ์ในการทำละลายเชื้อของแอลกอฮอล์จะลดลงมากหากความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ลดต่ำลง

ทั้งนี้ พึงระลึกเสมอว่า “ห้ามใช้ เมทิลแอลกอฮอล์ (methyl alcohol) โดยเด็ดขาด” เนื่องจากเมทิลแอลกอฮอล์ เป็นของเหลวใส ไม่มีสี ระเหยง่าย เป็นผลพลอยได้จากกระบวนการกลั่นทางปิโตรเคมี ที่นิยมใช้เป็นตัวทำละลายในอุตสาหกรรมการทำเฟอร์นิเจอร์ เช่น สีทาไม้ น้ำมันเคลือบเงา ยาลอกสี ฯลฯ และใช้เป็นเชื้อเพลิงในธรรมชาติ มีความเป็นพิษต่อร่างกายมาก โดยเมทิลแอลกอฮอล์สามารถดูดซึมได้ทางผิวหนัง ลมหายใจ ผู้ที่สูดดมเข้าไปจะก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อทางเดินหายใจ ทำให้หลอดลมอักเสบ มีอาการระคายเคืองต่อเยื่อปอด ทำให้เยื่อปอดอักเสบ อาจรุนแรงถึงขั้นตาบอดและตายได้ถ้าดื่มเข้าไป

ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์เท่าไรที่เหมาะสมในการฆ่าเชื้อโรค?

เอทิลแอลกอฮอล์ และไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์ มีประสิทธิภาพในการทำละลายเชื้อได้ดีเมื่อมีความเข้มข้น 60-90% โดยปริมาตรในน้ำ (%v/v) และประสิทธิภาพการฆ่าเชื้อจะลดลงอย่างชัดเจนเมื่อความเข้มข้นต่ำกว่า 50% โดยปริมาตร ซึ่งความเข้มข้นที่มีประสิทธิภาพนั้นมีแอลกอฮอล์และน้ำผสมกันด้วยสัดส่วนที่เหมาะสม ส่งผลต่อกลไกการออกฤทธิ์โดยการแพร่ผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ของเชื้อโรคได้ จึงทำให้โปรตีนเสียสภาพและทำให้เยื่อหุ้มเซลล์ของเชื้อโรคแตก ในกรณีของเชื้อไวรัสพบว่าเอทิลแอลกอฮอล์ที่ความเข้มข้น 60-80 % โดยปริมาตร ทำลายเชื้อไวรัสชนิดที่มีชั้นไขมันหุ้ม (Lipophilic viruses) เช่น ไวรัสไข้หวัดใหญ่ (Influenza virus) ไวรัสเริม (Herpes virus) ไวรัสเชชไอวี (HIV) รวมถึง ไวรัสโคโรนา SARS-CoV-2 ที่ทำให้เกิดโรค COVID-2019 นี้ด้วย นอกจากนี้เอทิลแอลกอฮอล์ยังทำลายไวรัสชนิดที่ไม่มีชั้นไขมันหุ้ม (Hydrophilic virus) หรือไวรัสเปลือย (Naked virus) ได้หลายชนิด เช่น เชื้ออะดีโนไวรัส (Adenovirus) เอนเทอโรไวรัส (Enterovirus) ไรโนไวรัส (Rhinovirus) โรตาไวรัส (Rotaviruses) และไวรัสตับอักเสบบี (Hepatitis B virus) แต่จะไม่ทำลายไวรัสตับอักเสบบี (Hepatitis A virus) และโปลิโอไวรัส (Poliovirus) ส่วนไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์นั้นทำลายไวรัสชนิดที่มีชั้นไขมันหุ้ม แต่จะไม่ทำลายเอนเทอโรไวรัสซึ่งไม่มีชั้นไขมันหุ้ม

70%

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุขอนามัยสำหรับมือ เช่น เจลล้างมือแอลกอฮอล์ ที่มีจำหน่ายในท้องตลาดต้องประกอบด้วยเอทิลแอลกอฮอล์ หรือไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์ ตั้งแต่ 70% โดยปริมาตรขึ้นไป และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความปลอดภัยสูงสุด ได้ออกมาตรการเร่งด่วนในการห้ามผลิต นำเข้าหรือขายแอลกอฮอล์เจลที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์น้อยกว่า 70% โดยปริมาตรในท้องตลาด อีกทั้งยังมีประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง วิธีการทดสอบและเกณฑ์ตัดสินผลการทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุขอนามัยสำหรับมือ พ.ศ. 2562 ให้ใช้วิธีทดสอบตามมาตรฐานสหภาพยุโรป ว่าด้วยมาตรฐานสารเคมี ฆ่าเชื้อบนพื้นผิวและภายนอกร่างกายของสิ่งมีชีวิต (EN 1276: 2009 Chemical disinfectants and antiseptics) และปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมสำหรับประเทศไทยในเรื่องอุณหภูมิการทดสอบ ชนิดเชื้อแบคทีเรียที่ใช้ทดสอบและสภาวะการทดสอบ โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลเพื่อดูถึงประสิทธิภาพในการลดปริมาณเชื้อแบคทีเรียของผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุขอนามัยสำหรับมือไว้อย่างชัดเจน ในกรณีที่ต้องการอ้างบนฉลากว่าลดปริมาณเชื้อแบคทีเรียต้องมีผลทดสอบประสิทธิภาพดังกล่าว

ถ้าฉลากผลิตภัณฑ์ระบุความเข้มข้นของแอลกอฮอล์เป็น % โดยน้ำหนัก (%w/w) จะทราบได้อย่างไรว่าฆ่าเชื้อโรคได้?

แอลกอฮอล์เข้มข้น 60-90% โดยปริมาตรในน้ำ (%v/v) เทียบเท่ากับ แอลกอฮอล์ความเข้มข้น 52.1- 85.8% โดยน้ำหนักในน้ำ (%w/w) ดังตาราง ดังนั้นความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องสอดคล้องกับประกาศตามที่กล่าวข้างต้นคือ แอลกอฮอล์เข้มข้น 70 -90% โดยปริมาตรในน้ำซึ่งเทียบเท่ากับ แอลกอฮอล์เข้มข้น 62.4 -85.8 % โดยน้ำหนักในน้ำ

ตารางเปรียบเทียบความเข้มข้น % โดยปริมาตรในน้ำ และ % โดยน้ำหนักในน้ำ ของเอทิลแอลกอฮอล์	
ความเข้มข้นของเอทิลแอลกอฮอล์ (% โดยปริมาตรในน้ำ, % v/v)	ความเข้มข้นของเอทิลแอลกอฮอล์ (% โดยปริมาตรในน้ำ, % v/v)
60.0%v/v	52.1%w/w
62.0%v/v	54.1%w/w
67.7%v/v	60.0%w/w
68.7%v/v	61.01%w/w
70.0%v/v	62.4%w/w
72.4%v/v	65.0%w/w
77.0%v/v	70.0%w/w
80.0%v/v	73.5%w/w
81.3%v/v	75.0%w/w
85.5%v/v	80.0%w/w
89.5%v/v	85.0%w/w
92.5%v/v	89.0%w/w

เอกสารอ้างอิง European Pharmacopoeia 7.0, 2011

- หมายเหตุ
- เอทิลแอลกอฮอล์เข้มข้น 70 % โดยปริมาตรในน้ำ (%v/v) เทียบเท่ากับเอทิลแอลกอฮอล์เข้มข้น 62.4 % โดยน้ำหนักในน้ำ (%w/w)
  - เอทิลแอลกอฮอล์เข้มข้น 70 % โดยปริมาตรในน้ำ (%v/v) คือ เอทิลแอลกอฮอล์ปริมาตร 70 มิลลิลิตรผสมกับน้ำจนได้ปริมาตรรวม 100 มิลลิลิตร
  - เอทิลแอลกอฮอล์เข้มข้น 62.4 % โดยน้ำหนักในน้ำ (%w/w) คือ เอทิลแอลกอฮอล์น้ำหนัก 62.4 กรัมผสมกับน้ำจนได้น้ำหนักรวม 100 กรัม

แอลกอฮอล์ 95% ให้ผลฆ่าเชื้อโรคดีกว่าแอลกอฮอล์ 70% หรือไม่?

แอลกอฮอล์ 95% โดยปริมาตรในน้ำ เช่น denature ethyl alcohol 95% (DEB 95) มีปริมาณของแอลกอฮอล์สูงมาก จึงระเหยรวดเร็วมากกว่าแอลกอฮอล์ 70% โดยปริมาตรในน้ำ และมีปริมาณน้ำในส่วนผสมไม่เพียงพอที่จะดูดซึมผ่านเยื่อหุ้มผนังเซลล์ของเชื้อโรค จึงไม่ใช่แอลกอฮอล์ 95% โดยปริมาตรในน้ำในการฆ่าเชื้อโรค นอกจากนี้ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ที่สูงนี้จะชะล้างปริมาณไขมันบนผิวทำให้ผิวแห้ง และระคายเคืองได้

ใช้แอลกอฮอล์เจลเป็นทางเลือกเดียวของการล้างมือเท่านั้นหรือ?

แอลกอฮอล์เจลใช้เป็นทางเลือกในกรณีที่ไม่สามารถล้างมือได้ เพื่อลดความเสี่ยงของการติดเชื้อโรค อย่างไรก็ตามวิธีการล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างถูกวิธี นับเป็นวิธีทำความสะอาดที่ดีที่สุด นอกจากแอลกอฮอล์เจลแล้วยังสามารถใช้แอลกอฮอล์สเปรย์แทนได้ ที่สำคัญคือ ความเข้มข้นของเอทิลแอลกอฮอล์และไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์ในแอลกอฮอล์เจลและแอลกอฮอล์สเปรย์ต้องอยู่ในช่วง 70-90% โดยปริมาตรในน้ำ จึงจะมีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อโรค ทั้งนี้ในสูตรตำรับของแอลกอฮอล์เจล และแอลกอฮอล์สเปรย์ควรมีสารให้ความชุ่มชื้น เช่น glycerin ประมาณ 3-5% ซึ่งช่วยทำให้ผิวไม่แห้งภายหลังการทำมาสะอาด

โดยสรุป แอลกอฮอล์เข้มข้น 70-90% โดยปริมาตรในน้ำ (62.4- 85.8% โดยน้ำหนักในน้ำ) เป็นสารฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยสูง ราคาไม่แพง ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และไม่ตกค้าง ไม่ว่าจะเลือกใช้แอลกอฮอล์เจล หรือแอลกอฮอล์สเปรย์ควรระมัดระวังความถี่ในการใช้ เพราะอาจทำให้ผิวแห้ง และควรระวังในเรื่องการจับเก็บให้พ้นแสงสว่างและความร้อน เพราะแอลกอฮอล์สามารถติดไฟได้ อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์ที่มีจำหน่ายในปัจจุบัน ผู้ผลิตอาจเติมสี แต่งกลิ่นในตำรับ เช่น เดริยมเป็นสารละลายใสหรือเจลสีฟ้า เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ภายนอกเท่านั้น ห้ามรับประทาน

แหล่งที่มา: <https://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/482/>

เอกสารอ้างอิง

1. Rutala WA, Weber DJ, and Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee. Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities (2008). Center for disease control and prevention (update May 2019).
2. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุขอนามัยสำหรับมือในสถานที่ผลิตยาแผนปัจจุบัน ประกาศ ณ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563
3. ชี้แจงข้อเท็จจริงการยกเลิกการปรับเปลี่ยนสถานของผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์เจลจากเครื่องสำอางเป็นเครื่องมือแพทย์ 5 มีนาคม 2563 กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2563
4. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง วิธีการทดสอบและเกณฑ์ตัดสินผลการทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุขอนามัยสำหรับมือ พ.ศ. 2562
5. Interim Guidance for Preventing the Spread of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Homes and Residential Communities เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2563

STUDENT ACTIVITIES

พิธีปฐมนิเทศนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 (Rx51)
และพิธีผูกเนคไทด์-โบว์ไทด์ ประจำปีการศึกษา 2562

เมื่อวันพุธที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยงานกิจการนักศึกษา จัดการประชุมผู้ปกครองนักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 1 รวมทั้งพิธีปฐมนิเทศนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 (Rx51) และพิธีผูกเนคไทด์-โบว์ไทด์ ประจำปีการศึกษา 2562 โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.สุวัฒนา จุฬาวณิชกุล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ กล่าวต้อนรับผู้ปกครองของนักศึกษา ณ ห้องประชุม 206 อาคารราชรัตน์ ทั้งนี้ การประชุมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะฯ รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างความผูกพันระหว่างคณะฯ และผู้ปกครองของนักศึกษา

หลังจากนั้น ตั้งแต่เวลา 13.30-16.30 น. คณะฯ ได้จัดพิธีปฐมนิเทศนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 (Rx51) และพิธีผูกเนคไทด์-โบว์ไทด์ ประจำปีการศึกษา 2562 ณ ห้องบรรยาย 302 อาคารเพชรรัตน์ โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.สุวัฒนา จุฬาวณิชกุล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ กล่าวต้อนรับและให้โอวาทแก่นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 และเริ่มพิธีผูกเนคไทด์-โบว์ไทด์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตามมาด้วยการแนะนำคณะฯ การแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน และวิชาชีพเภสัชกรรม โดยได้รับเกียรติจาก ผศ.ดร.ภก.วิจิต โนสูงเนิน รองคณบดีฝ่ายการศึกษา และ ผศ.ดร.ภญ.ศิตาพร ยังกง รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นผู้บรรยาย ปิดท้ายด้วยกิจกรรมน้องพี่ผูกพัน สานสัมพันธ์ศาลายา-พญาไท นำโดย นศภ.นพรัตน์ นุชิตประสิทธิ์ชัย นายกสโมสรณ์นักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำผู้บริหารคณะฯ หัวหน้าภาควิชา คณาจารย์ และคณะกรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษา ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความคุ้นเคยระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา แนะนำเรื่องการเรียนการสอน การทำกิจกรรมต่างๆ การปฏิบัติตัวที่เหมาะสมในมหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งจะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยมหิดล ในขณะเดียวกัน นักศึกษายังได้รับการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องที่มาร่วมงาน ซึ่งนำไปสู่การสร้าง ความผูกพันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และมีทัศนคติที่ดีต่อคณะฯ

นิทรรศการผลงานนักศึกษา วิชาเลือกเสรี ภายใต้โครงการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ประจำปีการศึกษา 2562

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เวลา 12.00-16.00 น. ผศ.ดร.ภก.วิชิต โนสูงเนิน รองคณบดีฝ่ายการศึกษา เป็นประธานเปิดงานนิทรรศการผลงานนักศึกษา วิชาเลือกเสรีของภาควิชาเภสัชวินิจฉัย (Pharmacognosy Elective Subjects Festival 2019) ภายใต้โครงการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) สำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ซึ่งจัดขึ้น ณ ลานอเนกประสงค์ชั้น 1 อาคารราชรัตน์ โดยกิจกรรมนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 4 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างวิชาเลือกเสรีสำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 จำนวน 3 รายวิชาของภาควิชาเภสัชวินิจฉัย ได้แก่ วิชาการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรด้วยเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ วิชาพฤกษเภสัชภัณฑ์สำหรับไทยสเปน และวิชาสมาธิในพระพุทธศาสนา โดยมี ผศ.ดร.สมนึก บุญสุภา ผศ.ดร.ณัฐฉานี อนันตโชค และ อ.ดร.ธฤตาทิถิศรีปัญญา เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชาดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักศึกษาได้วางแผนและเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิต ตลอดจนทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ โดยกิจกรรมประกอบด้วย การนำเสนอผลงาน อาทิ สดศรีบั้งผิวดม ยาตามสมุนไพร ก้านไม้หอมปรับอากาศ เทียนหอม ศิลปะบนถุงผ้ากับการฝึกสมาธิ และบอร์ดนำเสนอกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยในงานมีนักศึกษาปริญญาตรี-โท-เอก เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 80 คน คณาจารย์และบุคลากรประมาณ 40 คน

KM Lunch เรื่อง ทบทวนปัญหาที่พบบ่อยการใช้งานแบบประเมินออนไลน์ (Google Form)

เมื่อวันพุธที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 11.30-11.00 น. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยหน่วยพัฒนาคุณภาพ ร่วมกับ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อ การเรียนการสอน จัดกิจกรรม KM Lunch ในหัวข้อ “ทบทวนปัญหาที่พบบ่อยการใช้งาน แบบประเมินออนไลน์ (Google Form)” ณ ห้องบรรยาย 702 อาคารราชรัตน์ โดยมี รศ.ดร.ภญ.บุษบา จินดาวิจักษ์ณ์ รองคณบดีฝ่ายบริหารและทรัพยากรบุคคล ให้เกียรติเป็น ประธานกล่าวเปิดกิจกรรม KM Lunch ซึ่งมี คุณสุคนธ์ ทรรกฤษณ์ หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และโสตทัศนูปกรณ์ เป็นวิทยากรฝึกอบรมในครั้งนี้ โดยได้รับความสนใจ จากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนของคณะฯ เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 30 คน

งานมุทิตาจิต ประจำปี 2562

เมื่อวันพุธที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2562 ตั้งแต่เวลา 11.30-14.00 น. คณะ เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานมุทิตาจิต ณ ห้อง 105 อาคารราชรัตน์ เนื่องใน โอกาสที่ข้าราชการและลูกจ้างประจำเกษียณอายุราชการ และพนักงานมหาวิทยาลัยเกษียณ อายุงาน โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.สุวิมณา จุฬาววัฒนทล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ กล่าวแสดงมุทิตาจิตและแสดงความขอบคุณ รวมทั้งได้มอบเงินขวัญถุงแก่บุคลากรที่เกษียณ อายุราชการ/อายุงานในปีนั้น หลังจากนั้น จึงเป็นการรับชมวีดิทัศน์ และการแสดงจากบุคลากร ภาควิชาต่างๆและนักศึกษาชั้นปีต่างๆ โดยกิจกรรมในงานเป็นไปด้วยความอบอุ่น ซาบซึ้ง และเป็นທີ່ประทับใจ

พิธีปิดโครงการออมก่อน รวยกว่า ปีที่ 7

เมื่อวันจันทร์ที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยคณะกรรมการนักสร้างสุขฯ จัดพิธีปิดโครงการออมก่อน รวยกว่า ปีที่ 7 ณ ห้อง 702 โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.บุษบา จินดาวิจักษ์ณ์ รองคณบดีฝ่าย บริหารและทรัพยากรบุคคล กล่าวปิดโครงการ รวมทั้งได้มอบเกียรติบัตรและรางวัลสำหรับ ผู้ที่ฝากเงินได้มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนเริ่มโครงการ และมอบรางวัลพิเศษสำหรับผู้ ที่ฝากเงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกเดือน

โครงการเภสัชกรอบรมให้ความรู้ด้านการैया

เมื่อวันพุธที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2562 สถานปฏิบัติการเภสัชกรชุมชน จัด “โครงการ เภสัชกรอบรมให้ความรู้ด้านการैया การป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพให้แก่อาสาสมัคร สาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2562” โดยมี ผู้ช่วยอาจารย์ยิ่งรัก บุญคำ พร้อมด้วย ผู้ช่วยอาจารย์ธนกร วงศ์จารุเดช และผู้ช่วยอาจารย์ธีระพงศ์ อร่ามเรือง เป็นวิทยากร ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข 2 วัดมิ่งกะสัน

เภสัชมหิตลร่วมนำเสนอผลิตภัณฑ์ในงานกาชาด ประจำปี 2562

เมื่อวันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิตล นำโดย รศ.ดร.ภญ.สุวิมลา จุฬาวินทล คณบดี พร้อมด้วย ผศ.ดร.ภก.วีรวัฒน์ ตีระชัยดีกุล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี และ อ.ดร.ภก.กฤษฎา ศักดิ์ชัยศรี เข้าร่วมแสดงผลภัณฑ์ “สบู่ผสมผงบุก” ในงานกาชาดประจำปี 2562 ณ สวนลุมพินี

ในโอกาสนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรบูรณิทรศการของคณะฯ โดย รศ.ดร.ภญ.สุวิมลา จุฬาวินทล ได้ถวายรายงานการผลิตผลิตภัณฑ์จากสารสกัดบุก พร้อมทั้งได้ถวายผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นด้วย ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอยู่ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ คณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิตล โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อแปรรูปบุกเพิ่มมูลค่าของบุก โดยการพัฒนาให้เป็นเครื่องสำอางในรูปแบบของสบู่ก้อน สบู่กลีเซอริน และสบู่เยลลี่ที่มีส่วนผสมจากสารสกัดของบุกเนื้อทรายผสมสารสมุนไพร อาทิ ขมิ้นชัน ใพล และมะขามป้อม ขณะเดียวกันยังช่วยสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มสร้างป่า สร้างรายได้ พร้อมกับการเพิ่มพื้นที่ป่าอย่างเกื้อกูลกัน

การประชุมวิชาการ The First Asian Pharmacometric Network (APN) Symposium

ระหว่างวันที่ 19-20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล โดยภาควิชาเภสัชกรรม จัดการประชุมวิชาการ The First Asian Pharmacometric Network (APN) Symposium ณ โรงแรมวันนา กรุงเทพฯ โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.สุวิมลา จุฬาวินทล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมดังกล่าวซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมกว่า 160 คน และมีวิทยากรรับเชิญจากสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ อาทิ Yonsei University และ Eulji University ประเทศเกาหลีใต้ National Taiwan University ประเทศไต้หวัน Universiti Sains Malaysia ประเทศมาเลเซีย และ University of Colombo ประเทศศรีลังกา

ทั้งนี้ การประชุมวิชาการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ด้าน Pharmacometrics ให้แก่แพทย์ เภสัชกร และบุคลากรทางการแพทย์ที่รักษาและดูแลผู้ป่วย รวมไปถึงผู้สนใจในการวิจัยพัฒนารูปแบบของยา รวมถึงยาใหม่และผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ตลอดจนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสในการฝึกปฏิบัติ Pharmacometrics และการใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์จากโปรแกรมทางเภสัชจลนศาสตร์ในรูปแบบของ Workshop เพื่อให้เกิดความรู้ที่ทันสมัย เกิดการสร้างเครือข่าย รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรผู้ที่มีประสบการณ์ในสาขานี้ทั้งจากประเทศไทยและต่างประเทศ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทดสอบเครื่องชั่งและปีเปิดสำหรับห้องปฏิบัติการ

เมื่อวันอังคารที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 - 16.00 น. หน่วยวิจัยเครื่องมือกลาง จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทดสอบเครื่องชั่งและปีเปิดสำหรับห้องปฏิบัติการ ณ ห้องปฏิบัติการภาควิชาเภสัชกรรม ชั้น 3 อาคารราชรัตน์ โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ และ ผศ.ดร.ภญ.อัญชลี จินตพัฒน์กิจ หัวหน้าหน่วยเครื่องมือวิจัยกลาง กล่าวต้อนรับและเปิดโครงการดังกล่าว โดยมีบุคลากรสายสนับสนุน ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์เข้าร่วมอบรมการฝึกอบรม

บรรยายพิเศษโดยอาจารย์อาดินตุเกจากประเทศสเปน .....

เมื่อวันพุธที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. รศ.ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วย รศ.ดร.ภญ.ชุติมา เพชรกระจ่าง ภาควิชาเภสัชเคมี ให้การต้อนรับ Dr. Jordi Cruz Sanchez อาจารย์อาดินตุเกจาก Autonomous University of Barcelona ประเทศสเปน ณ ห้องประชุม 404 ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะฯ เพื่อบรรยายพิเศษ เรื่อง “Basic Chemometric Tools for Industry 4.0 Applications” และ “An Approach to NIR-Chemical Imaging” ให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะฯ

การประชุมวิชาการนานาชาติ The 5th Joint Symposium on Basic and Applied Studies of Plant Natural Products for Agriculture and Human Health .....

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2562 ผู้บริหารคณะฯ นำโดย รศ.ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วยคณาจารย์จากภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาเภสัชกรรม ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย และภาควิชาเภสัชวิทยา เข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติ “The 5th Joint Symposium by Six Universities in Japan and Thailand” ภายใต้หัวข้อ “Basic and Applied Studies of Plant Natural Products for Agriculture and Human Health” ซึ่งในครั้งนี้จัดโดย คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นอีก 6 แห่ง ทั้งนี้ การประชุมวิชาการดังกล่าวได้จัดขึ้นเป็นประจำปี

ต่อเนื่องทุกปี โดยมี คณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งแรกในปี 2558 จนกระทั่งปัจจุบัน ในโอกาสนี้ ผศ.ดร.ภก.จิรพงศ์ สุขสิริวรพงศ์ ได้ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “Enhanced Tumor Toxicity of Soursop Leaves Extract by Nanoparticle Delivery Systems” และ อ.ดร.ภญ.ธฤตา กิติศรีปัญญา ได้ร่วมบรรยายในหัวข้อ “Development of Immunoassays for Quality Control of Herbal Products” ในการประชุมวิชาการนานาชาติดังกล่าวด้วย

นักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก University of Arizona ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันจันทร์ที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. อ.ภญ.เจนนิษฐ์ มีนวัฒนา พร้อมด้วย อ.ดร.ภก.ศาสวัต วิชาลศิริกุล และ อ.ภญ.วิภากรักษ์ รัตนวิภาานนท์ ให้การต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนระดับ Pharm. D. จาก College of Pharmacy, University of Arizona ประเทศสหรัฐอเมริกา ณ ห้องบรรยาย 404 โดยนักศึกษาแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพด้านเภสัชกรรมคลินิก (Clinical Rotation) ณ คณะฯ และแหล่งฝึกงานภายนอก ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน ถึง 18 ตุลาคม พ.ศ. 2562

นักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Vietnam National University, Ho Chi Minh City ประเทศเวียดนาม .....

เมื่อวันจันทร์ที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.30 น. รศ.ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ และ ผศ.ดร.ภญ.ธัญชลิ จินตพัฒนานากิจ ให้การต้อนรับ Mr. LOC Le Xuan และนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก School of Medicine, Vietnam National University, Ho Chi Minh City ประเทศเวียดนาม ณ ห้องประชุม 309 โดยนักศึกษาแลกเปลี่ยนทั้ง 3 คนได้เข้าร่วมโครงการ Student Mobility Program ประจำปี 2562 และรับการฝึกอบรมทางวิชาชีพเภสัชกรรมที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และดูงานแหล่งฝึกงานภายนอก ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม ถึง 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ผู้บริหารจาก National Yang-Ming University ประเทศไต้หวัน

เมื่อวันจันทร์ที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. รศ.ดร.ภญ.จุฑามณี สุทธิสีสังข์ รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วยผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รศ.ดร.ภญ.สุวิมล จุฬาวินทล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ ให้การต้อนรับผู้บริหารและคณาจารย์จาก National Yang-Ming University ประเทศไต้หวัน ซึ่งนำโดย Prof. Jaw-Jou Kang (Vice President, National Yang-Ming University) ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเจรจาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสองสถาบัน ภายหลังจากประชุมหารือ ผู้บริหารคณะฯ ได้นำคณาจารย์เข้าเยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ ของคณะฯ อาทิ ศูนย์ทดสอบเครื่องสำอาง และเภสัชภัณฑ์ทางผิวหนัง และสถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชน

บรรยายพิเศษโดยวิทยากรรับเชิญจาก University of Glasgow สหราชอาณาจักร .....

เมื่อวันอังคารที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. รศ.ดร.ภญ.อุษานายเกล็ดแก้ว ประธานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ (MU-HTA) พร้อมด้วยคณาจารย์ประจำหลักสูตร ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Olivia Wu จาก Health Economics and Health Technology Assessment (HEHTA) Unit, University of Glasgow สหราชอาณาจักร ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะฯ เพื่อบรรยายพิเศษในหัวข้อ “Real World Evidence for HTA: Friend or Foe?” ณ ห้องประชุมสุนทร พูนพัฒน ชั้น 5 อาคารวิจัยประดิษฐ์ หาดงูร ให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งให้ความสนใจเข้าฟังเป็นจำนวนมาก

บรรยายพิเศษโดยวิทยากรรับเชิญจาก University of Graz ประเทศออสเตรีย .....

เมื่อวันศุกร์ที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. รศ.ดร.ปองทิพย์ สิทธิสาร ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Hermann Stuppner จาก Faculty of Chemistry and Pharmacy, University of Innsbruck ประเทศออสเตรีย ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะฯ เพื่อบรรยายพิเศษในหัวข้อ “Medicinal plants – An abundant source for the discovery of bioactive natural compounds with anti-inflammatory properties” ณ ห้องบรรยาย 404 อาคารราชรัตน์ ให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งให้ความสนใจเข้าฟังเป็นจำนวนมาก

นักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Meiji Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันจันทร์ที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. ผศ.ภก.ศุภกิต ชุมบุญวัฒน์ ให้การต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน จาก Meiji Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเดินทางมาเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาชีพในสาขาเภสัชกรรมคลินิก ณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และแหล่งฝึกงานภายนอก ระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ถึง 31 มกราคม พ.ศ. 2563

อาจารย์อาคันตุกะจาก University of Liverpool สหราชอาณาจักร .....

เมื่อวันศุกร์ที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รศ.วิสุดา สุวิทย์วัฒน์ รองคณบดีฝ่ายการคลัง พร้อมด้วย รศ.ภก.สุรกิจ นาทีสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและพัฒนาคุณภาพ และคณาจารย์ภาควิชาสรีรวิทยา นำโดย ผศ.ดร.ภญ.วรวรรณ กิจผาติ หัวหน้าภาควิชาสรีรวิทยา ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Luminita Paraoan จาก Institute of Ageing and Chronic Disease, University of Liverpool สหราชอาณาจักร ณ ห้องประชุม 612 อาคารราชรัตน์ ซึ่งเดินทางมาเยือนคณะฯ เพื่อหารือความร่วมมือด้านการศึกษา ระหว่างสองสถาบัน

เกสซ์เมหิดลเข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติ The 3rd ASEAN PharmNET 2019

ระหว่างวันที่ 14-15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล นำโดย รศ.ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วยคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาเข้าร่วมในการประชุมวิชาการนานาชาติ The 6th ICPAPS – The 3rd ASEAN PharmNET 2019 ณ เมืองยอกยาคารตา ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งการประชุมวิชาการนานาชาติดังกล่าวจัดโดย Faculty of Pharmacy, Gadjah Mada University ร่วมกับคณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 11 แห่งจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย ประกอบด้วย 1) Sanata Dharma University 2) Bandung Institute of Technology 3) Universitas Indonesia 4) Universitas Surabaya 5) Universitas Airlangga 6) Universitas Muhammadiyah Surakarta 7) Universitas Ahmad Dahlan 8) Pancasila University 9) Hassanudin University 10) Universitas Padjadjaran และ 11) Jendral Ahmad Yani University

ทั้งนี้ คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของคณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล ได้ร่วมเป็นวิทยากรรับเชิญและนำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ในการประชุมดังกล่าวโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รศ.ภก.สุรภิกษา นาทีสวรรณ เป็นวิทยากรรับเชิญและบรรยายในหัวข้อ “Preceptor Development and Partnership: Thailand’s Experience”
2. ผศ.ดร.อรสา สุริยาพันธ์ นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Effect of decoction condition on in vitro alpha-glucosidase inhibitory activity of Mesona chinensis water extract”
3. ผศ.ดร.ภญ.อัญชลี จินตพัฒน์นากิจ นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Development and antimicrobial study of Kaffir lime (*Citrus hystrix* DC.) oil nanoemulsions prepared by low energy preparation methods”
4. ผศ.ดร.ภก.กฤษณ์ ธีรพันธุ์เมธี นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Anti-inflammatory activity of *Schizophyllum commune* extracts”
5. คุณนันทวรรณ จินากุล นักวิทยาศาสตร์ (ผู้ชำนาญการพิเศษ) สังกัดภาควิชาจุลชีววิทยา นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Determination of microbial contamination in non-sterile pharmaceutical products distributed locally in Thailand”
6. คุณกานต์พิชชา นามจันทร์ นักวิทยาศาสตร์ สังกัดศูนย์วิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ (ฝ่ายจุลชีววิทยา) นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Microbiological control of oral herbal medicines in Thailand”
7. นายสุขกมล ชิโนรส นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 6 นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Determination of caffeic acid in *Thunbergia laurifolia* leaves using Fourier transform infrared spectroscopy (FTIR)”
8. นางสาวสิริภา ชาวบล นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 6 นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Microbial transformation of resveratrol by Actinomycetes”
9. นางสาวชนากานต์ สุวรรณจินดาชัย นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 6 นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ เรื่อง “Anticancer activity test of novel pyrimidopyrimidinone and triazole derivatives in HepG2 hepatoma cell line”

นอกจากนี้ ยังมีนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 คนคือ นางสาวนพรัตน์ นุชิตประสิทธิ์ชัย และ นายธนชพงศ์ สุขเจริญโชค ได้เข้าร่วมในกิจกรรม The 3rd ASEAN PharmNET: Student Chapter 2019 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมดังกล่าวด้วย

**HERB
FOR HEALTH**

กระชายดำ กับสมรรถภาพทางเพศชาย

อรัญญา ศรีบุศราภิรมย์
นักวิชาการข้อมูลสมุนไพร (ผู้ชำนาญการ)
สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อพูดถึงสมุนไพรไทยสำหรับเพศชาย **กระชายดำ** นับเป็นสมุนไพรอีกชนิดหนึ่งที่เชื่อกันว่า มีสรรพคุณช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ ทำให้ท่านชายฟิตปั๋งได้ จึงทำให้ในระยะหนึ่งเกิดกระแสกระชายดำฟีเวอร์ มีการส่งเสริมให้ปลูก และทำเป็นผลิตภัณฑ์โอท็อปออกมามาวางจำหน่ายเป็นจำนวนมาก กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้กระชายดำเป็นหนึ่งในสมุนไพร 5 ตัว ที่เป็นโปรดักส์แชมเปียนอีกด้วย

กระชายดำเป็นพืชในวงศ์เดียวกับ กระชาย ข่า ชิง และขมิ้น (Zingiberaceae) มีชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Kaempferia parviflora* Wall. ex Baker ชื่อภาษาอังกฤษ คือ black ginger เนื่องจากมีลักษณะเหง้าคล้ายขิง แต่เนื้อในมีสีออกม่วงดำ กระชายดำเป็นพืชพื้นเมืองเขตร้อนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทยพบขึ้นตามธรรมชาติบนภูเขา ในพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 630 ม. หรือมากกว่า ปัจจุบันมีการปลูกทั่วทุกภูมิภาคของไทย ซึ่งแหล่งปลูกที่สำคัญส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดเลย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก เชียงใหม่ และเชียงราย กระชายดำสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ โดยพิจารณาจากสีของเนื้อในเหง้า ได้แก่ กลุ่มที่มีเนื้อในเหง้าสีม่วง ม่วงเข้ม จนถึงม่วงดำ และกลุ่มที่มีเนื้อในเหง้าสีจาง เนื่องจากมีความเชื่อว่าสีของเนื้อในเหง้าเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของกระชายดำ ในทางการค้าจึงมักนิยมกระชายดำมีเนื้อในเหง้าสีม่วงเข้มซึ่งเชื่อว่ามีคุณภาพดี ถ้าเนื้อเป็นสีม่วงอ่อนจะถูกตัดไปเป็นกระชายม่วงซึ่งเชื่อว่าคุณภาพด้อยกว่า

ในเหง้ากระชายดำ ประกอบด้วยสารสำคัญต่างๆ ได้แก่ น้ำมันหอมระเหย สารฟลาโวนอยด์ (flavonoids) กลุ่มฟลาโวน (flavones) เช่น 5,7-dimethoxyflavone, 5,7,4'-trimethoxyflavone, 5,7,3',4'-tetramethoxyflavone และ 3,5,7,3',4'-pentamethoxyflavone กลุ่มสารแอนโทไซยานิน (anthocyanins) และสารประกอบฟีนอลิก (phenolic compounds) อื่นๆ ส่วนใหญ่แล้วพันธุ์ที่มีเนื้อในเหง้าสีเข้ม จะมีปริมาณสารฟีนอลิกรวมและสารฟลาโวนอยด์สูงกว่าพันธุ์ที่มีเนื้อในเหง้าสีจาง ส่วนพันธุ์ที่มีเนื้อในเหง้าสีจาง จะมีปริมาณน้ำมันหอมระเหยสูงกว่าพันธุ์ที่มีสีเข้ม

สรรพคุณในตำรายาไทยของกระชายดำ ระบุว่า เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงกาย เพิ่มสมรรถภาพทางเพศ ในการใช้แบบพื้นบ้าน จะนำมาทำเป็นยาลูกกลอน โดยเอาผงแห้งมาผสมน้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอน หรือทำเป็นยาตองเหล้าและตองน้ำผึ้ง แต่ในปัจจุบันนี้จะพบเห็นผลิตภัณฑ์ของกระชายดำวางจำหน่ายในท้องตลาด ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ชาชง ยาแคปซูล ยาน้ำ ยาเม็ด กาแฟ และไวน์กระชายดำ ซึ่งเป็นที่นิยมมาก

สำหรับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับฤทธิ์ทางชีวภาพและเภสัชวิทยาของกระชายดำที่สนับสนุนสรรพคุณที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพทางเพศของกระชายดำ พบว่าสารสกัดเอทานอลจากเหง้ามีผลทำให้พฤติกรรมทางเพศของสัตว์ทดลองดีขึ้น และมีผลต่ออวัยวะสืบพันธุ์โดยเพิ่มน้ำหนักของท่อพักเชื้ออสุจิ ผนังอสุจิ ต่อมลูกหมาก และกล้ามเนื้ออวัยวะของหนู

สารสกัดจากเหง้ายังมีผลเพิ่มการไหลเวียนเลือดไปยังอวัยวะเพศของสัตว์ทดลอง มีฤทธิ์ยับยั้งการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบของคชาต (carvernolum) ของหนูแรท และกล้ามเนื้อเรียบอวัยวะเพศของผู้ชายที่ได้จากการผ่าตัดแปลงเพศ ซึ่งส่งผลให้กล้ามเนื้อคลายตัว เลือดจึงไหลเวียนเข้าสู่อวัยวะเพศได้ดี ทำให้อวัยวะเพศเกิดการแข็งตัว นอกจากนี้สารสกัดเอทานอลและสารกลุ่มฟลาโวนอยด์มีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ phosphodiesterase ทำให้กล้ามเนื้อหลอดเลือดคลายตัวและขยาย เลือดจึงไหลเวียนเข้าสู่อวัยวะเพศได้ดี

การศึกษาในอาสาสมัครเพศชายที่มีสุขภาพดี อายุเฉลี่ย 65.05 ± 3.5 ปี ที่รับประทานแคปซูลสารสกัดเอทานอลจากกระชายดำ ขนาด 25 และ 90 มก./วัน เป็นเวลา 2 เดือน พบว่าสารสกัด ขนาด 90 มก./วัน มีผลเพิ่มการตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางเพศ (erotic stimuli) ของอาสาสมัครได้ โดยเพิ่มขนาดและความยาวขององคชาติ ลดระยะเวลาในการหลั่งน้ำกาม และเพิ่มความพึงพอใจต่อการแข็งตัว (erection satisfaction) และผลยังคงอยู่จนถึง 2 เดือนที่ได้รับสารสกัดอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อหยุดให้สารสกัดก็จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่แคปซูลกระชายดำไม่มีผลต่อระดับของฮอร์โมน testosterone, FSH, LH, cortisol และ prolactin

จากข้อมูลรายงานการวิจัยจะเห็นว่า กระชายดำมีผลเพิ่มสมรรถภาพทางเพศได้ โดยมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เพิ่มการไหลเวียนเลือดไปยังอวัยวะเพศ ทำให้กล้ามเนื้อเรียบของอวัยวะเพศคลายตัว ส่งผลให้เกิดการแข็งตัวของอวัยวะเพศได้ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สนับสนุนสรรพคุณพื้นบ้านของกระชายดำในการเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ กระชายดำไม่ได้เป็นยาปลูกอารมณ์ทางเพศ แต่ช่วยทำให้อวัยวะเพศชายแข็งตัวได้ง่าย และบ่งชี้ว่ามีระยะเวลาในการแข็งตัวที่นานขึ้น สำหรับข้อมูลการศึกษาในคนยังมีน้อย จึงยังไม่มีคำแนะนำเรื่องขนาดที่เหมาะสมและข้อมูลเรื่องความปลอดภัย เมื่อต้องใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน แม้จะยังไม่มีการห้ามหรือข้อควรระวังการใช้กระชายดำ แต่มีบางรายงานที่ระบุว่ากระชายดำในรูปแบบการรับประทานทำให้ดับเกิดความผิดปกติได้ หากใช้ในขนาดสูง หรือใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ดังนั้นผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับตับจึงควรหลีกเลี่ยง และในคนทั่วไปก็ไม่ควรใช้ในขนาดสูงหรือติดต่อกันเป็นเวลานานเช่นกัน นอกจากนี้ไม่ควรใช้ในเด็กหรือสตรีมีครรภ์ เนื่องจากยังขาดข้อมูลด้านความปลอดภัยในการใช้ และควรระวังการเกิดอันตรกิริยากับยาแผนปัจจุบัน เช่น ยา sildenafil (ยารักษาอาการหย่อนสมรรถภาพทางเพศ) เพราะอาจทำให้เกิดผลข้างเคียงจากการใช้ยามากขึ้น ดังนั้นอาจต้องรอผลการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ใช้สมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยมากขึ้น

แหล่งที่มา: <https://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/374/>

Mahidol University
Faculty of Pharmacy

Graduate Programs

“Creation of innovation through
pharmaceutical sciences
for better health of mankind”

Master's Degree Programs

Master of Science in Pharmacy Programs

- Clinical Pharmacy
- Pharmaceutical Chemistry and Pharmaceutical Phytochemistry
- Pharmaceutics
- Pharmacology and Biomolecular Science

Master of Science Programs

- Biopharmaceutical Sciences
- Nutraceuticals and Functional Foods
- Pharmaceutical Chemistry and Phytochemistry
- Phytopharmaceutical Sciences
- Regulatory Science for Pharmaceutical and Health Products
- Social, Economic and Administrative Pharmacy

Doctoral Degree Programs

- Biopharmaceutical Sciences
- Clinical Pharmacy
- Pharmaceutical Chemistry and Phytochemistry
- Pharmaceutics
- Phytopharmaceutical Sciences
- Social, Economic and Administrative Pharmacy

Contact Information

pyedu@mahidol.ac.th

www.facebook.com/mupygraduatestudies

+66 2-354-3747 / +66 96-812-1048